

nine, te da sudjeluju samoniklim (autentičnim) kršćanskim životom posebno poniznim slušanjem i samozatajom, ljubavju prema Bogu i bližnjemu.

Članak kardinala Bea-e preveo F. B. KRILIĆ

VIDICI

Rudolf Brajčić: TRO-OSOBNI BOG,

Kratke konferencije o Presv. Trojstvu, str. 65, Zagreb 1967.

Svi dosada objavljeni radovi Rudolfa Brajčića tretiraju uglavnom problematiku kerigmatičkog i filozofskog karaktera. Njegov je doprinos duhovnoj katoličkoj hrvatskoj literaturi posljednjih godina zapažen. Piše solidno i bez šablona, bira teme i nastoji ih razraditi što temeljitije.

U knjižici »Tro-osobni Bog« sadržano je osam konferencija o presvetom Trojstvu. Predmet je nadasve delikatan i uzvišen. Kod nas Hrvata ne baš mnogo razrađivan. Osim opširnog djela pok. Stjepana Bakšića »Presveto Trojstvo« (Zagreb 1941) malo tko se time u Hrvatskoj ogledao. Ponegdje pokoja štara propovijed i ništa više. Kao da se nekako bojimo raspredati o najuzviženijim tajnama. Velik i sudbonosan propust.

Iz ove perspektive konferencije Rudolfa Brajčića dobivaju još više na svojoj korisnosti i potrebi. Pisac je logično najprije obradio narav i značenje misterija uopće, a zatim prešao u razglabanje tajne o Trojstvu u Jedinstvu, o odnosima Oca i Sina, o Duhu Svetom koji ishodi od Oca i Sina. Zatim je prešao na vrlo interesantne i specifične teme i nastojao je osvijetliti čovjeka i zajednicu, čovjeka i svemir u svijetlu presvetoga Trojstva. Tu se nadovezuje konferencija o tajni presvetoga Trojstva i ljudskoj misli, da na kraju završi kako je misterij o presvetom Trojstvu specifično kršćanska tajna.

Tajna — prema Brajčiću — je istina i stvarnost, obilje bitka. Ona znači pravi život našem duhu. Zato je kršćanstvo antiknom svijetu donijelo preporod prinosom misterija.

Objavljenju istinu o Trojstvu u Jedinstvu pisac obrazlaže prvenstveno objavom, ali je nastoji što više približiti novovjekom čovjeku filozofskim poniranjem u stvarnost da »mnoštvo u jedinstvu predstavlja materijalno bivstvo« i da »ne individuum, već zajednica ostvaruje vrhunac savršenstva«.

Slično Brajčić razvija misao o odnosima Oca i Sina, kad uzimlje sliku iz fizičkog pretakanja života od oca na sina »tako da dijete nije ništa drugo nego živa slika svojih roditelja, drugi njihov ja, oni izvan sebe ostvareni.« Ili kad duh stvara misao, svoj živi autoportret. Ovakvim uvodnim osvjetljenjima neosjetno lakše ulazimo u tajnu izlaženja Logosa od Oca po intelektualnom rađanju.

Pisac vješto uvodi i u misterij Duha Svetog, kad raspreda o pojmu »Pneuma«; o Duhu kao duhu, nutarnjem božanskom gibanju; o nepostojanju samotne ljubavi, o dvojnomoj nužnom elementu prave ljubavi — ljubitelju i ljubljenoj. »Rađanjem Otac izlazi iz sebe, a po ljubavi međusobnoj sa Sinom vraća se opet sebi. Tako u Bogu rađanje i ljubav tvore zatvoreni krug osoba, unutar kojih se odvija božanski život.«

Tradicionalni nauk o tajni božanskoga Trojstva, oslonjen na objavi, unošenjem specifičnih osvjetljenja dobiva na svježini i shvatljivosti u mogućnostima ljudske spoznaje. Raširivanje te tajne ili bolje rečeno unošenje čovjeka i zajednice, čovjeka i svemira u taj sveobuhvatni Božji svijet predstavlja posebno osvježenje duha i obogaćenje pravim vrednotama. U tom velebnom horizontu odskaače čovjek, njegova osobnost, društvenost, život, nadasve otkriva se pravo mjesto i domet kršćanske duhovnosti.

Ovakva razmatranja dovode nas do uvjerenja, da nam ova tajna nije »objavljena da zamrači naš duhovni horizont, već da ga zabijeli kao... jutarnje sunce... Nije nam objavljena da nas stavlja u neprilike, već nam je saopćena kao slatka tajna Božje obitelji, da slatkoćom i utjehom puni dušu prognanicu u danima njezina prognanstva.«

Kršćanstvo je ponosno na tajnu Presvetog Trojstva, jer je ona samo njezin specifikum. Ona je za nas život, ljubav i punina bitka.

Konferencije su teološki bez zamjerke. Povezivanje blaga objave i suvremenih filozofskih dostignuća još više daje na svježini i prikladnosti obreda. Čitaju se (a vjerojatno i slušaju) sa zanimanjem i ugodnošću.

Stil i jezik su osrednji. Ponekad pisac upadne u suvremeni ekshibicionizam u izrazu ili upotrijebi arhaički način.

Na pr. »Kolekcija svetih roditelja počev od Marije Bogorodice pa dalje, i kolekcija genijalnih mislilaca...« (26) »... Duh... silazi nad apostole... da ih... izvede na magistrale rimskog... imperija.« (28) »Duh Božji vodi i Sina Čovječjega, prije njegove otkupiteljske karijere, u pustinju da ispuni akumulatore njegova psihičkog dinamizma...« (28) »... jer je Duh Sveti njezina (Crkve) sila kohezija« (33) »Tamo je kod krštenja zaposleno cijelo presveto Trojstvo...« (45) »Samo ti posrednici — te duhovne sile i eoni — oblikuju iz materije bića uzimajući na se svu prljavštinu te nečasne rabote, dok sam Bog ostaje netaknut...« (61) —

Riječi »ob, pak« ili oblik »da uzimadne« već je otpisao čisti hrvatski izraz.

Tiskane konferencije o presvetom Trojstvu Rudolfa Brajčića koristan su doprinos našoj propovjedničkoj i uopće vjerskoj literaturi. Obradene su ozbiljno i razrađene suvremeno. Koristio je i stariju (Strauss, Monsambré, Lebreton i dr) i noviju literaturu (Lippert, Bakšić, Maréchal, De Lubac i dr.). Dokazao je da pozna predmet i da ga zna lijepo izložiti. Piše bez umaranja, iako misaono.

M. V. ČELKANOVIC

ZUPNIK O PUČKIM CRKVENIM PJESMAMA

Obradovao sam se, kad sam u Glasu koncila pročitao veliku reklamu za ovaj važan pothvat u životu Crkve u našoj domovini.

Gramofon je danas obična pojava u svakom selu. Osobito ga voli mladarija. On pruža zadovoljstvo. Više od radio aparata. Gramofon pruža uvijek omiljeni repertoar. Uvijek su ploče po ukusu. Prema vremenu i raspoloženju mogu se mijenjati.

Mnogi su se namirili prošle godine. Oni su zadovoljni. Pogotovo oni, koji se manje razumiju u glazbenu ritmiku, kvalitet zbora i drugo.